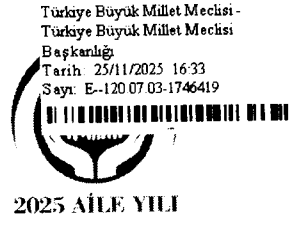

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22093024

Konu : Soru Önergesi (7/35291)

7/35291
GK 30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1722809 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Edirne Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mehmet AKALIN'a ait 7/35291 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/35291) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 974EF232-9218-433E-8BF2-8F0CC60F91DD

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR
Mühendis
Telefon No: (312) 258 85 85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**EDİRNE MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. MEHMET AKALIN'A AİT 7/35291
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

27.10.2024 tarihi itibarıyla işletmede bulunan depolama tesislerinde (göller hariç) aktif depolanan su miktarı, 40,4 milyar m³ olup aktif doluluk oranı, %42,9'dur. 27.10.2025 tarihi itibarıyla ise aktif depolanan su miktarı 32,4 milyar m³ olup aktif doluluk oranı ise %34,4'dür.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'da tanımlandığı üzere yer altı suyu, yerin altındaki akifer birimlerde hareket halinde veya durgun olarak bulunan sulardır. Ülkemizde yaklaşık 2.500 farklı jeolojik birim bulunduğundan, her birinin suyu tutma ve iletme özelliği farklıdır. Bu nedenle, havza ölçeğinde yapılan ölçümler yaklaşık değerler sunmaktadır.

Genel olarak yapılan ölçümler, son beş yılda havzaya göre değişmekle birlikte yer altı suyu seviyelerinde ortalama 5 ila 20 metre arasında düşüşler gözlemlenmektedir.

2026 yılı için yer altı suyu koruma ve izleme hedefleri kapsamında, "Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" doğrultusunda havza bazında yer altı suyu kalitesi ve miktarının izlenmesi, iyi durumda olan yer altı suyu kütlelerinin korunması ve risk altındaki kütlelerin iyileştirilmesine yönelik önlemlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda, hidrojeolojik etütler ve genel izleme çalışmaları sürdürülmekte; içme suyu temin edilen kuyu ve kaynakların koruma alanlarının belirlenmesiyle yer altı suyunun sürdürülebilir yönetimi ve halk sağlığının korunması hedeflenmektedir.

Ayrıca, içme suyu temin edilen tüm yer altı suyu noktalarına ilişkin Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) tabanlı Türkiye içme suyu sağlayan yer altı suları atlası oluşturulması sağlanacak olup bu çalışma koruma alanlarının belirlenmesi ve ilanına yönelik önemli bir veri kaynağı oluşturacaktır.

Tarımsal sulama amaçlı su kullanımı toplam su kullanımının yaklaşık %77'sini oluşturmaktadır. Geriye kalan %23'lük kısım ise içme-kullanma ve endüstriyel amaçlı kullanılmaktadır.

Ülkemizde yer altı sularının araştırılması, kullanılması ve korunması 167 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Havzalarda gerçekleştirilen hidrojeolojik etüt çalışmaları sonucunda yer altı suyu tahsisleri planlanarak; mevcut yer altı suyu rezervinin aşıldığı alanlar kullanıma kapatılmaktadır.

Aşırı su çekiminin önlenmesi amacıyla, 25 Şubat 2011 tarihli Kanun değişikliği ile yer altı suyu kuyularına ölçüm sistemi kurulması zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda; Konya Kapalı Havzası ve Meriç-Ergene Havzası'nda tüm kullanımlar için, ülke genelinde ise sanayi amaçlı kuyular için ölçüm sistemi takılması zorunludur.

Ayrıca, yer altı suyunu korumak amacıyla ruhsatsız su çekimlerine karşı denetimler yapılarak, 167 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi uyarınca idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Ülkemizde yer altı suyu ile sulama yapılan 491.389 hektar alanın, %63'ünde kapalı sistem sulama kullanılmakta olup bu sayede su verimliliği artırılmaktadır.

Bunun yanı sıra, yer altı suyu miktar ve kalite izlemesi ile içme suyu temin edilen kuyu ve kaynakların korunmasına yönelik yer altı suyu koruma alanı çalışmaları sürdürülmektedir.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde "Ulusal Su Verimliliği Seferberliği" başlatılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilmektedir.

Tüm sektörlerde su verimliliği bilincinin oluşturulması ve farkındalık oluşturulması maksadıyla ülke genelinde eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Suyun verimli kullanılmasına ilişkin afişler ve reklam panoları hazırlanmış olup halkın farkındalığının sağlanması maksadıyla ortak alanlarda sergilenmeye başlanılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla mevcut durumda %50 olan sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

İstanbul, Ankara ve İzmir illeri için planlanan altyapı yatırımları ve projeler aşağıda yer almaktadır.

- İstanbul’da içme ve kullanma suyu temini için Sungurlu Barajı, Osmangazi Barajı, Pirinççi Barajı, Hamzalı Barajı projeleri tamamlanmış; Kabakoz Barajı projesi ise devam etmektedir. Ayrıca, “Terkos Havzası İlave İçme Suyu Temini İmkânları Master Planı” kapsamında mevcut ve planlanan baraj ve su aktarım tesislerinin ortak işletme çalışmaları yürütülmekte, havzanın su bütçesi, bu doğrultuda değerlendirilmektedir. Ömerli, Alibey ve Büyükçekmece Barajlarının depreme karşı güçlendirilmesi için rehabilitasyon proje çalışmaları tamamlanmak üzere olup yılda 1.077 hm³ içme suyu sağlayacak Melen Barajı Revize Rehabilitasyon Projesi’nin tamamlanmasının ardından yapım işine başlanması planlanmaktadır.
- Ankara’da ise Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’nün talebi üzerine Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü tarafından Kınık Tüneli Çıkışı ile İvedik Su Arıtma Tesisi arasındaki Çamlıdere-1 Beton Boru Hattının yeniden yapılması çalışmaları sürdürülmektedir. Söz konusu hattın yenilenmesine yönelik sözleşme 28.03.2025 tarihinde imzalanmış olup çalışmalar hızlı bir şekilde devam etmektedir.
- İzmir’de içme suyu temini için Başlamış Barajı ve İçme suyu Tesisleri, Düvertepe Barajı ve İçme suyu Tesisleri, Kemalpaşa Ansızca Göleti İçme suyu Tesisleri ve Armutlu Barajı projeleri yürütülmektedir. Başlamış Barajı’nın proje ve isale hattı çalışmaları DSİ Genel Müdürlüğü denetiminde devam etmekte, Düvertepe Barajı’nın planlama ihalesi süreci sürmektedir. Kemalpaşa projelerinde maksat değişikliği onaylanmış, Ansızca Göleti inşaatı tamamlanmış, Armutlu Barajı’nın proje çalışmaları bitirilmiş olup proje ve yapım protokolü süreci İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile devam etmektedir.

2023 yılında tamamlanan “Su Kaynaklarında İklim Değişikliğine Uyum Projesi” kapsamında yağmur suyu hasadı ve gri su kullanımına dair maliyetler ve uygulama örnekleri ortaya konmuş, rehberler hazırlanarak kamunun kullanımına sunulmuştur. Söz konusu uygulamaların

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yaygınlaştırılabilmesi amacıyla pilot projeler hazırlanmış ve eğitim faaliyetleri ile büyükşehir belediyeleri bilgilendirilmiştir.

167 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi gereğince, gerekli belgeleri almadan kuyu açan veya yanlış bilgi veren kişiler hakkında 1.000 TL ila 5.000 TL arasında idari para cezası uygulanmaktadır. Ceza alınmakla beraber, kuyunun açılıp işletilmesinde DSİ Genel Müdürlüğünce bir mahzur görülmezse, sahibine gerekli belge verilir. Aksi hâlde, kuyu kapatılır ve masrafı kuyuyu açtırandan alınmaktadır.

Ayrıca, mezkûr Kanun'un 10 ve 11'inci maddelerine aykırı hareket edenler veya belirlenen şartlara uymayanlar için 500 TL ila 2.000 TL arasında idari para cezası uygulanarak; gerekli görülmesi hâlinde bu kuyular da kapatılmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen denetim faaliyetleri kapsamında, yer altı suyu seviye ölçümleri düzenli olarak yapılmakta ve kritik seviyelere ulaşan alt havzalar geçici veya kalıcı olarak kullanıma kapatılmaktadır.